

MTÜ Eesti Erametsaliit

Mustamäe tee 50

10621 Tallinn

erametsaliit@erametsaliit.ee

www.erametsaliit.ee

Hr. Marko Pomerants
minister
Keskkonnaministeerium
keskkonnaministeerium@envir.ee

Eesti Erametsaliidu pöördumine seoses siseriiklike metsandustoetuste rahastamise vähendamisega

Meie 15.07.2016 kiri nr 15/16

Pöördume Teie poole seoses siseriiklike metsandustoetuste rahastamise vähendamisega aastatel 2016-2017.

SA Erametsakeskus (edaspidi EMK) esitas 2016. aasta veebruaris Keskkonnainvesteeringute Keskusele (edaspidi KIK) taotluse siseriiklike erametsandustoetuste finantseerimiseks summas 3,7 miljonit eurot. KIK otsustas finantseerida EMK projekti (siseriiklikud metsandustoetused) summas 2,38 miljonit eurot.

Valitsus otsustas 2016. aasta märtsi alguses, et põlevkivisektori probleemide lahendamiseks langevad käesoleva aasta juulist kuni 2017. aasta lõpuni ajutiselt nii keskkonna- kui ressursitasud. Kui tavapäraselt laekub Keskkonnainvesteeringute Keskusele aastas keskkonnatasudest keskkonnaprojektide toetamiseks keskmiselt 35 miljonit eurot, siis otsuse mõjul saamata jäänud keskkonnatasud vähendavad KIK aastast eelarvet kolmandiku võrra. KIK-i juhatuse esimehe Veiko Kaufmanni sõnul lähtub KIK iga projekti toetamise või tagasilükkamise puhul selle positiivse keskkonnamõju suuruselt. Seetõttu tuleb nüüd KIK-il koostöös keskkonnaministeeriumiga analüüsida, millises mahus ja milliste projektide rahastamisega edaspidi jätkatakse.

Tekkinud on olukord, kus Eesti metsanduse arengukavas aastani 2020 seatud riiklike eesmärkide saavutamiseks loodud siseriiklikud metsandustoetused, mis on konkreetne meede riiklike prioriteetide saavutamiseks, on KIK-i nõukogu jaoks võrreldavad teiste KIK poolt finantseeritavate projektidega, mille rahastamisel võidakse arvestada eelkõige positiivset keskkonnamõju.

Siseriiklikud metsandustoetused on suunatud riigi pikaajalisele huvile vastavale metsamajanduslikule tegevusele, mida metsaomanik oma piiratud majanduslike võimaluste või metsaomandi väiksuse tõttu ei pruugi olla võimeline ellu viima. Eelkõige toetatakse tegevusi, mis enam kui ühe metsaomaniku poolt korraga läbi viiduna annavad võimaluse kulude kokkuhoiuks või efektiivsuse tõstmiseks. Seega aktiveeritakse nende toetuste abil metsaomanikke metsi majandama – metsamajanduslikke töid tegema, puitu turule tooma ning nende tegevuste tulemusel laekub riigikassasse ka suurem hulk makse ja tekivad töökohad. Nii luuakse siseriiklike metsandustoetuste abil lisandväärtust. Seega võib nende toetuste järsu kärpimise mõju tuua kaasa hoopis kulude kasvu, kuna tellitavate tööde vähenemise mõjul võivad tõusta teenuste hinnad, hindade tõusu tõttu väheneb erametsaomanike aktiivsus metsi majandada, tellitakse vähem metsamajanduslikke töid - väheneb tööhõive maapiirkondades ja riigile laekub seetõttu arvestataval hulgal vähem maksutulu. Uuringu „Erametsade majandamise 2013. ja 2014. aasta kattetulu arvutamise analüüs“ kohaselt loob iga miljon tihumeetrit puidu raiet ligi kolm tuhat töökohta ja iga raiutud tihumeeter toob keskmiselt 70 eurot makstulu riigile.¹ Seetõttu ei ole

¹ SA Erametsakeskus uuring: Erametsade majandamise 2013- ja 2014. aasta kattetulu arvutamise analüüs. Aprill 2016. URL: http://www.eramets.ee/wp-content/uploads/2013/01/aruanne-kattetulu-2013_2014_25042016.pdf

MTÜ Eesti Erametsaliit

Mustamäe tee 50

10621 Tallinn

erametsaliit@erametsaliit.ee

www.erametsaliit.ee

siseriiklike metsandustoetuste kärpimine seoses KIK-ile aastas keskkonnatasudest keskkonnaprojektide toetamiseks laekuvate summade vähendamisega kuidagi põhjendatud ega võrreldav KIK projektidega, mis lisandväärtust ei loo. Siseriiklike metsandustoetuste puhul on tegemist riigi poolt võetud kohustustega, mille eesmärgid on seatud Eesti metsanduse arengukavas aastani 2020 ja mille põhieesmärk on metsade tootlikkuse ja elujõulisuse ning mitmekesise ja tõhusa kasutamise tagamine.

1. Järjepidevalt tuleb toetada metsaomanike ühistegevuse arengut, et tagada pikas perspektiivis jätkusuutliku tugisüsteemi olemasolu ja metsaomanike aktiivsus metsamajanduslike tööde tegemisel ning läbi erametsade majandamise ühiskonnas lisandväärtuse loomisel.
2. Tugisüsteem peab võimaldama täita riigilt haldus- või koostöölepingu raames saadud lühema- või pikemaajalisi ülesandeid.
3. Endiselt vajab suurendamist metsaühistute võimekus avalike teenuste osutajana, mis võidakse seada siseriiklike metsandustoetuste täiendava kärpimisega otseselt ohtu.

KIK 2016. aasta I voo rahastamisotsus on 27,8 miljonit eurot, millest veemajandusele eraldatakse 12,9 miljonit, metsandusele 3,1 miljonit, maapõuele 2,8 miljonit, looduskaitsele 2,4 miljonit, jäätmeäitlusele 0,94 miljonit ja keskkonnateadlikkusele 0,94 miljonit. Seega on erinevatele valdkondadele kokku eraldatud 23,08 miljonit eurot.

KIK 2016. aasta I voo rahastamisotsus on 27,8 miljonit eurot, kuid sellest on erinevatele valdkondadele eraldatud vaid 23 miljonit, mistõttu palume täpsustada, kuhu kulub ülejäänud 4,8 miljonit?

2016. aastal on EMK nõukogu kinnitanud siseriiklike toetuste eelarve summas 3,1 miljonit eurot. Osaliselt (ca 1 miljoni euro ulatuses) kaetakse selleaastane eelarve 2015. aasta projekti vahenditest. 2017. aasta alguse toetusvoo rahastamiseks jääb sel juhul vähem kui 0,4 miljonit eurot. Et säilitada siseriiklike metsandustoetuste senine aastane maht, peaks EMK poolt esitatav projekt (siseriiklikud metsandustoetused) saama 2017. aastal finantseeritud vähemalt 2,6 miljoni euro ulatuses (see on miinimumtase, mis tähendab, et 2018. aasta alguseks vahendid puuduvad).

Kõigis siseriiklikes metsandustoetusmeetmetes on 2016. aasta esimeses pooles taotluste maht eelarvest suurem. Suurim on puudujääk metsa uuendamise toetuse osas, kus taotluste maht ületab eelarve rohkem kui kahekordselt. Toetuste, teavitustöö ja metsaühistute poolt taimede hankimisel pakutava abi tulemusena on metsa uuendamise mahud erametsades oluliselt tõusnud. Eesti metsanduse arengukava eesmärgi saavutamiseks on aga vaja senisest veelgi tugevamat metsaomanike motiveerimist. Nõustamistoetuseks makstav raha lõppes selle aasta neljandaks kvartaliks, mistõttu on metsaomaniku jaoks raskendatud kvaliteetse metsanõuande saamine.

Käesoleva aasta 31. mail toimus Eesti Erametsaliidu ümarlaud, kus osalesid kokku 15 metsaühistu juhid üle Eesti. Leiti, et erametsanduse toetusi sedavõrd järsku kärpida ei saa.

- Metsaühistutele on nii Eesti metsanduse arengukavaga kui ka Erametsakeskuse arengukavaga ette pandud suured kasvunumbrid. Näiteks on riiklik eesmärk, et aktuaalsete inventeerimisandmetega oleks kaetud vähemalt 90% erametsamaast. Metsaühistutel on oluline roll erametsaomanikele inventeerimisandmete tellimisel. Eesti Metsanduse arengukava aastani 2020 täitmise aruande 2011-2015 kohaselt on tasemeks praegu kõigest 68,9%.

MTÜ Eesti Erametsaliit

Mustamäe tee 50

10621 Tallinn

erametsaliit@erametsaliit.ee

www.erametsaliit.ee

Aastani 2020 ei ole siseriiklike metsandustoetuste numbreid aga planeeritud suurendada, kuigi inventeerimisandmete kaetuse osas on selge vajakajäämine.

- Metsauuendamise toetus on olnud väga oluline motiveerimaks erametsaomanikke oma metsi uuendama. Tänu metsaühistute kiirele arengule on metsauuendajate hulk kasvanud ning seepärast ka toetus ühe metsaomaniku kohta vähenenud. Aastaks 2020 oodatakse erametsade uuendamise osakaalu tõusu 20%-lt 40%-le. Kogu metsauuendamise toetuse eelarvet (1,5 miljonit eurot) jagub vaid 7% uuendusraie lankide uuendamiseks. Seega oleks siia kordades rohkem toetust vaja.

Eesti Erametsaliidu ettepanek

Et tagada Eesti metsanduse arengukavas aastani 2020 seatud riigi poolt võetud ülesannete täitmine – sealhulgas metsade seisundi hindamiseks ja tõhusa kasutamise planeerimiseks vajalike aktuaalsete ja kvaliteetsete inventeerimisandmete olemasolu ja kättesaadavus ning aktiveerida metsaomanikke metsi majandama – metsamajanduslikke töid tegema, puitu turule tooma ning lisandväärtust looma, tuleb toetada järjepidevalt metsaomanike ühistegevuse arengut, suurendada metsaühistute võimekust ning tagada pikas perspektiivis metsaomanikele jätkusuuliku tugisüsteemi olemasolu.

Oleme seisukohal, et KIK nõukogu poolt peaksid olukorras, kus KIK aastane eelarve on vähenenud kolmandiku võrra, saama positiivse rahastamisotsuse eelkõige projektid, läbi mille luuakse ühiskonnas positiivset lisandväärtust – luuakse töökohad ja lisandub maksutulu. Eesti Erametsaliit teeb ettepaneku jätta hetkel KIK poolt rahastamata või oluliselt vähendada nende projektide rahastust, mis ei loo lisandväärtust ja kaaluda nende projektide rahastamist uuesti alles siis, kui Valitsus oma otsusega taastab nii keskkonna- kui ressursitasud 2015. aastal kehtinud suurus.

Eesti Erametsaliit teeb ettepaneku siseriiklike metsanduse toetusmeetmeid mitte vähendada ning leida vajalik lisarahastust toetuste senises mahus jätkumiseks 2017. aastal.

Lugupidamisega,

Ants Erik

/allkirjastatud digitaalselt/

Eesti Erametsaliit, juhatuse esimees
erametsaliit@erametsaliit.ee